

Anna Strumiłło

Twórczość literacka i hobbystyczna nauczycieli akademickich łódzkich uczelni medycznych

Forum Bibliotek Medycznych 7/1 (13), 93-120

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

NAUCZYCIELE AKADEMICY

Mgr Anna Strumiłło
Łódź – UM

TWÓRCZOŚĆ LITERACKA I HOBBYSTYCZNA NAUCZYCIELI AKADEMICKICH ŁÓDZKICH UCZELNI MEDYCZNYCH

*Na dworze Apollina,
Sztuka i medycyna,
Asklepios wraz z kosturem,
I muzy srebrnopióre.
Jerzy Rożniecki „Metafory”*

Abstract

The academic teachers of the Medical University of Lodz, Military Medical Academy and established in 2002 the Medical University of Lodz were the authors of literature, painting, sculpture, photography and art collectors. This article presents a list of publications and documentation illustrating their non-professional achievements.

Streszczenie

Nauczyciele akademicy Akademii Medycznej w Łodzi, Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego oraz powstałego po ich połączeniu w 2002 roku Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, byli twórcami literatury pięknej, malarstwa, rzeźby, fotografii oraz kolekcjonerami. W artykule przedstawiono spis publikacji oraz dokumentację ilustrującą ich pozazawodowe dokonania.

Wstęp

Nauczyciele akademicy Akademii Medycznej w Łodzi i Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego w Łodzi oraz powstałego w 2002 roku, po połączeniu obu uczelni, Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, są autorami różnych form literackich oraz twórcami dzieł artystycznych będących efektem ich po-

zazawodowych pasji, realizowanych równolegle z pracą naukowo-badawczą, dydaktyczną i kliniczną.

Zaprezentowany spis bibliograficzny uzupełniają ilustracje zeskanowanych okładek lub kart tytułowych publikacji z zakresu literatury pięknej (poezja, opowiadania, eseje, biografistyka, pamiętnikarstwo) oraz przykłady twórczości artystycznej w dziedzinie malarstwa, fotografii i karykatury.

Krótkie formy literackie, opowiadania, wiersze tworzyli: dr Jacek Danowski, prof. Marek Jarosz (uprawiający również eseistykę filozoficzno-psychologiczną), prof. Bożydar Latkowski - autor pełnych humoru poetyckich przemyśleń, prof. Jan K. Muszyński, doc. Henryk Pankiewicz - twórca żartobliwych, drobnych form poetyckich, piosenek (tekstu i muzyki), prof. Marek Pawlikowski - realizujący się w twórczości poetyckiej, przewodnicząc Unii Polskich Pisarzy Lekarzy (UPPL) integruje i inspirowe środowisko medyczne m. in. poprzez działalność wydawniczą, popularyzującą bogatą twórczość literacką medyków, prof. Jerzy Roźniecki - autor humorystyczno-refleksyjnych fraszek, celnie określających społeczność akademicką naszej Uczelni oraz koryfeuszy łódzkiej nauki i kultury, prof. Jerzy Supady – twórca zabawnych rymowanek obrazujących społeczność lekarską.

Gatunkiem chętnie uprawianym była literatura wspomnieniowa, forma preferowana przez liczne grono naukowców: prof. Krzysztof Buczyłko prof. Bogusław Gołąb, prof. Maria Gołębiowska, prof. Jan W. Guzek, prof. Marek Jarosz, prof. Wincenty Kwapiśzewski, dr Jerzy Miłkowski, prof. Teresa Pajszczyk-Kieszkiewicz, prof. Tadeusz E. Pawlikowski, prof. Jerzy Roźniecki, prof. Stanisław Sterkowicz, prof. Jerzy Supady.

Wielu pracowników naukowych eksponowało swój talent poprzez sztuki plastyczne. Malarstwo sztalugowe uprawiali: dr Hanna Alwas-Danowska, dr Jacek Danowski, dr Edward Lewandowicz, dr Jacek Szkudliński, prof. Władysław Z. Traczyk; rzeźbę: dr Julian Dmitrowicz, dr Edward Lewandowicz, doc. Henryk Pankiewicz, prof. Franciszek Seneczko.

Fotografię artystyczną uprawiali: prof. Hieronim Bartel, prof. Jerzy Bodalski, prof. Aleksander Chmiel, gen. bryg. prof. Henryk Chmielewski, prof. Michał Karasek, prof. Andrzej Kurnatowski, prof. Julian Liniecki, dr Maciej Radek oraz wiele innych osób.

Prof. Andrzej Kurnatowski jest autorem „trylogii” - cyklu wydawniczego, zawierającego biogramy profesorów, docentów i doktorów habilitowanych związanych z łódzką Akademią Medyczną, wzbogacone zdjęciami portretowymi.

Karykatura portretowa to dziedzina, którą od lat studenckich pasjonuje się prof. Leszek Woźniak. Rysunki najczęściej wykonane techniką kreskową początkowo przedstawiały sylwetki profesorów i innych pracowników Uczelni, później polityków i osobistości ze świata nauki i kultury. Z podobnych zainteresowań dał się poznać prof. Michał Karasek, jego hobby było wykonywanie karykatur ze zdjęć przetworzonych

komputerowo. Zainteresowania fotograficzne Profesora sięgały wczesnych lat szkolnych. Portrety i karykatury zostały częściowo wydrukowane w książkach, których opisy bibliograficzno zarejestrowano.

Pasją prof. Jerzego Bodalskiego była uprawa lilii, nowe odmiany eksponowano na licznych wystawach w kraju (m. in. uświetniły wystawę jubileuszową z okazji 50-lecia wyższego szkolnictwa medycznego w Łodzi, zorganizowaną w Bibliotece Uniwersytetu Medycznego w Łodzi) i zagranicą. Prof. Janusz Greger i prof. Julian Liniecki zgromadzili znakomite płytoteki muzyki klasycznej, doc. Henryk Pankiewicz komponował muzykę, pisał piosenki i był autorem kolekcji exlibrisów.

W gmachu Biblioteki Akademii Medycznej/Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, przy ul. Muszyńskiego 2, były organizowane okolicznościowe wystawy, na których prezentowano oprócz osiągnięć w działalności naukowej i dydaktycznej, także dokonania literackie i hobbystyczne wspólnoty akademickiej naszej Uczelni: *50 lat wydziałów medycznych w Łodzi* (1995); *Profesorowie Leszek Woźniak* (1996) i *Antoni Prusiński* (1997) *doktorami honoris causa Akademii Medycznej w Łodzi*, *Prof. dr hab. Andrzej Kurnatowski doktorem honoris causa Uniwersytetu Medycznego w Łodzi* (2008), *Prof. dr hab. Michał Karasek* (1937 - 2009) (2009); malarstwa olejnego *Pejzaże* – autorstwa prof. Władysława Z. Traczyka (1998); malarstwa dr Jacka Szkudlińskiego *Pejzaż miejski* (1998). Prof. Julian Liniecki kilkakrotnie prezentował fotografie będące efektem podróży do Szwajcarii, Stanów Zjednoczonych, Włoch, Hiszpanii i Czech, na wystawach: *Zabytkowe domy Engadyny* (2005), wspólnie z dr inż. Joanną Szumilewicz *Migawki z San Francisco* (2007), udostępnioną również w Bibliotece Głównej Politechniki Łódzkiej i w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego, *Florencja* (2008), *Cinque Terre* (2009), oraz z dr inż. Barbarą Pabin-Szafko *Gaudi z bliska* (2010) i *Miasta Róży* (2011) – przedstawiającą zabytkowe miasteczka w południowych Czechach wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Prof. Aleksander Chmiel udostępnił cykl makrofotografii pn. Fotozbliżenia przyrodnicze: *Rośliny i nie tylko* (2007), *W świecie rosy i rosiczki* (2008), *Uroda roślin leczniczych* (2009), *Małe – na sześciu i ośmiu nogach* (2011). Prof. Maria Respondek-Liberska była inicjatorką wystawy prac z dziedziny bio-artu pt. *Serce płodu* (2012), na której przedstawiono unikalne wielkoformatowe fotogramy wykonane na podstawie obrazu ultrasonograficznego uzyskanego w trakcie prenatalnych badań kardiologicznych.

Człowiekiem wielu pasji jest dr Zbigniew Peterson, hipnoterapeuta, iluzjonista, filmowiec amator, autor i wydawca tomu syberyjskich wspomnień wojennych, który z wielkim zaangażowaniem i talentem spełnia się jako niestrudzony organizator jubileuszowych zjazdów absolwentów jednego z pierwszych roczników AM w Łodzi, dokumentując te spotkania w relacjach filmowych i w wydawanych własnym sumptem okolicznościowych folderach.

Przedstawione przykłady twórczości literacko-artystycznej są zaledwie niewielką częścią pozanaukowych zainteresowań nauczycieli akademickich Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, realizowanych dla satysfakcji autorów i wdzięczności licznych odbiorców.

Prof. Leszek Woźniak prezentowaną działalność ujął słowami: „*Lekarze i farmaceuci często ujawniają talenty muzyczne, plastyczne czy literackie. Umiłowanie sztuki uszlachetnia uprawiany zawód, który jak żaden inny, przepojony jest wartościami humanistycznymi*”*.^{*}

I. Publikacje

1950-2010: 60-lecie kardiologii w Szpitalu im. dr. Seweryna Sterlinga oraz 1890 – 2010: 120 - lecie Szpitala / pod red. Jarosława Drożdża i Ryszarda Jaszewskiego. Łódź: Uniwersytet Medyczny, 2010, 237 s., ISBN 978-83-61058-87-8

BUCZYŁKO Krzysztof: Dorastanie. Łódź: O.W. Varia, 1992, 59 s., ISBN 83-900914-4-5

CYWIŃSKI Zdzisław, SUPADY Jerzy, RAKOWSKI Andrzej: Gaudeamus: 50-lecie absolutorium 1945-1949: wiersze, fraszki i piosenki. Łódź: Stowarzyszenie Absolwentów Akademii Medycznej w Łodzi, 1999, 75 III s.

GAUDEAMUS: karykatury profesorów, członków Rady Wydziału Lekarskiego i Stomatologicznego Akademii Medycznej w Łodzi, wykonał kol. Leszek Woźniak. Łódź: Koło Medyków AM w Łodzi, 1950, 33 s.

Wydane z okazji 5-lecia Koła Medyków Akademii Medycznej w Łodzi 1945-1950

GAUDEAMUS ... bis: karykatury, fraszki, piosenki / aut. Leszek Woźniak [i in.]. Wyd. 3. Łódź: Akademia Medyczna, 1996, 196 s., ISBN 83-866677-90-2

Toż wyd. 4 1998

GOŁĄB Bogusław: Przez fonendoskop, Łódź: [nakł. autora], 1994, 95 s., ISBN 83-902892-0-2

GOŁĘBIEWSKA Maria: Szpital Anny Marii w Łodzi: zasługi dla pediatrii. Łódź: Bestom – Dentonet.pl, 2005, 120 s., ISBN 83-902873-7-4

JAROSZ Marek: Dejá vu i inne opowiadania. Łódź: Piątek Trzynastego Wydaw., 2003, 244 s., ISBN 83-7415-002-5

[JAROSZ Marek] MJ: Nieznane przygody Sherlocka Holmesa. Łódź: Piątek Trzynastego Wydaw., 2002, 244 s., ISBN 83-88742-38-8

JAROSZ Marek: Poznawanie świata. Łódź: Piątek Trzynastego Wydaw., 2003, 294 s., ISBN 83-88742-58-2

JAROSZ Marek: Wspomnienia psychiatry. Łódź: Piątek Trzynastego Wydaw., 2001, 253 s., ISBN 83-88742-15-9

JEŚMAN Czesław: Profesorowie i docenci Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi im. gen. dyw. prof. Bolesława Szareckiego. Łódź: Uniwersytet Medyczny, 2008, s. 342, ISBN 978-83-61058-49-6

KURNATOWSKI Andrzej: Profesorowie i docenci wydziałów medycznych Uniwersytetu Łódzkiego i Akademii Medycznej w Łodzi 1945-1964. Łódź: Uniwersytet Medyczny w Łodzi, 2003, 297 s., ISBN 83-88940-95-3

KURNATOWSKI Andrzej: Profesorowie i docenci Akademii Medycznej w Łodzi 1965-1994. Łódź: Uniwersytet Medyczny w Łodzi, 2004. 622 s., ISBN 83-88940-86-4

KURNATOWSKI Andrzej: Kolejni profesoria i doktorzy habilitowani Akademii Medycznej w Łodzi 1995-2002. Łódź: Uniwersytet Medyczny w Łodzi, 2004, 199 s., ISBN 83-88940-37-6

* Jerzy Rożniecki: Złota rybka i inne wiersze. Łódź 2002 s. 4

KURNATOWSKI Andrzej, WOŹNIAK Leszek: Współcześni i dawni profesorowie, docenci i doktorzy habilitowani Akademii Medycznej w Łodzi. Łódź: Akademia Medyczna, 1994. ISBN 83-901170-7-X

Zdjęcia portretowe Andrzej Kurnatowski, karykatury Leszek Woźniak

KWAPISZEWSKI Wincenty: Rapsodia altajska. Białystok: Biblioteczka „Sybiraka”, 1992, 184 s.

LATKOWSKI BOŻYDAR: Fantazyjno-kwieciste aforyzmy Łódź: Akademia Medyczna, 1998

LATKOWSKI Bożydar: Krótkie opowiadania do poduszki. Łódź: S.c. Lars, 1992, 194 s., ISBN 83-85642-01-3

LATKOWSKI Bożydar: Ślady znaczone faktami. Łódź: Wydaw. Mamos, 2001

LATKOWSKI Bożydar: To nie pierwszy zbiór wybranych aforyzmów i wierszy. Łódź: 2005, 171s.

LATKOWSKI Bożydar: Zapisane myśli rymowane. Łódź, 1995, 145 s.

LEKARZE wojskowi: wspomnienia i refleksje / red. Jerzy Miłkowski. Łódź: Empress-Spartacus, 2003, 446 s., ISBN 83-913825-1-6

MILKOWSKI Jerzy: Wojskowa Akademia Medyczna: pamiętnik akademicki. Łódź: Spartacus, 1997, 336 s., ISBN 83-905107-0-7

PANKIEWICZ Henryk: Summa: fraszki, aforyzmy, wiersze. Łódź: O. W. Varia, 1992, 48 s.

PANKIEWICZ Henryk: Szczypta soli, szczypta pieprzu (ale nie szczypta tej pani z kwiatkiem): pro domo sua. Łódź, 1994.

PAWLIKOWSKI Marek: Drabina Jakubowa. Łódź: Wydaw. Biblioteka, 2007, 25 s., ISBN 83-88529-33-7

PAWLIKOWSKI Marek: Proporzec Don Kiszota: wiersze. Kraków: Wydaw. M, 2002, 31 s. ISBN 83-7221-381-X

PAWLIKOWSKI Marek: Rozmowy z Baltyzarem. Kraków: Wydaw. Miniatura, 2013, 64 s., ISBN 978-83-7606-555-7

PAWLIKOWSKI Marek: Rzeka bez powrotu. Łódź: Unia Polskich Pisarzy Lekarzy, 1996, 27 s., ISBN 83-85887-94-6

PETERSON Zbigniew: Syberia moja szkoła przetrwania: garść wspomnień. Wyd. 2 autorskie. Łódź, 2012, 117 s.

PIĘĆDZIESIĘCIOLECIE dyplomu 1953-2003 / zainicjowała i oprac. Teresa Pajszczyk-Kieszkiewicz. Łódź: Uniwersytet Medyczny, 2003, 532 s., ISBN 03-88940-16-3

ROŹNIECKI Jerzy: Metafory. Łódź: Gamex s. c., [1995], 43 s., ISBN 9788390429113
Autor karykatury na okładce Leszek Woźniak

ROŹNIECKI Jerzy: Opowieści ... z tej ziemi: śladami pamięci i wyobraźni. Łódź: Akademia Medyczna, 1998, 93 s.

ROŹNIECKI Jerzy: Rymy, rytmy i nastroje (obcy Uczęta Lucullusa). Warszawa: Pneumonologia i Alergologia Polska, 1993, 61 s.

ROŹNIECKI Jerzy: Złota rybka i inne wiersze. Łódź: Akademia Medyczna, 2002, 61 s.
Autor karykatury na karcie tytułowej Leszek Woźniak

STERKOWICZ Stanisław: Medicus sum czyli codzienność lekarza: trochę życia, trochę filozofii. Włocławek: Lega, Włocł. Tow. Nauk, 2005, 339 s., ISBN 83-88115-94-4

STERKOWICZ, Stanisław: Po prostu Boy: kronika życia i twórczości Tadeusza Boya-Żeleńskiego. Toruń: Wydaw. Adam Marszałek, 1994, 199 s., ISBN 83-86229-10-1

STERKOWICZ Stanisław: Zagubiony na polskich drogach: półwiecze pracy lekarza. Włocławek: Lega, 2000, 211 s., ISBN 83-88115-10-3

SUPADY Jerzy: Impresje szkolne. Łódź, 2004, 88 s.

SUPADY Jerzy: Rymowanki lekarskie czyli wierszyki nieraz frywolne i sprośne. Łódź: [b.m.w], 2001, 167 s.

SZEŚĆDZIESIĘCIOLECIE wydziałów medycznych 1945-2005 / zainicjowała i oprac. Teresa Pajszczyk-Kieszkiewicz. Łódź: Uniwersytet Medyczny, 2005, 1016 s., ISBN 83-88940-13-9

SZEŚĆDZIESIĘCIOPIĘĆCIOLECIE wydziałów medycznych 1945-2010 /zainicjowała i oprac. Teresa Pajszczyk-Kieszkiewicz. Wyd. 2 popr. i uzup. Łódź: Uniwersytet Medyczny, 2010, 1129 s. ISBN 978-83-61058-51-9

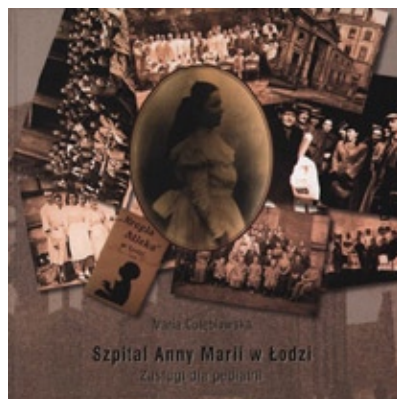
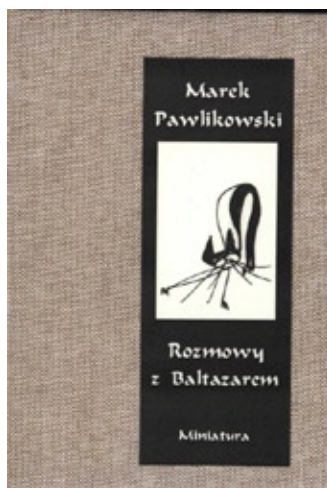
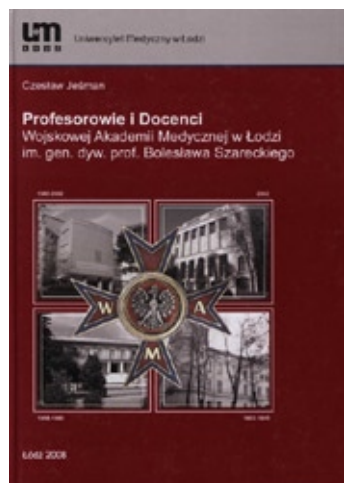
WOŹNIAK Leszek: Karykatury profesorów członków Rady Wydziału Lekarskiego i Stomatologicznego Akademii Medycznej w Łodzi wykonał ... Łódź, Koło Medyków AM, 1956, 35 s.

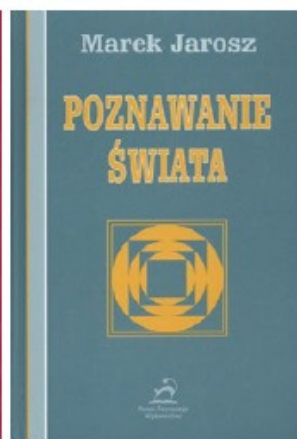
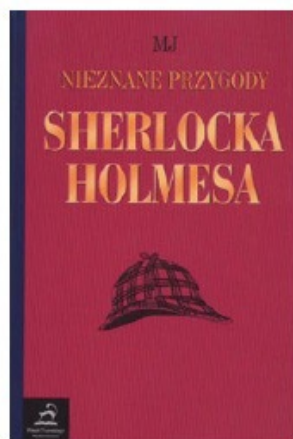
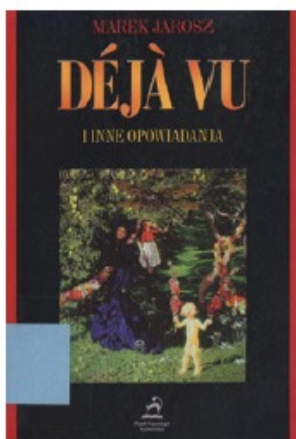
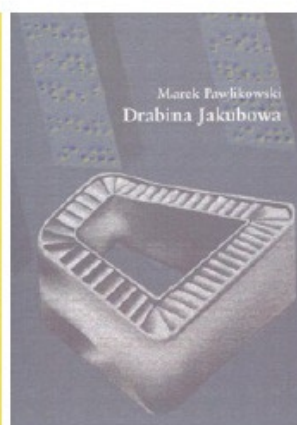
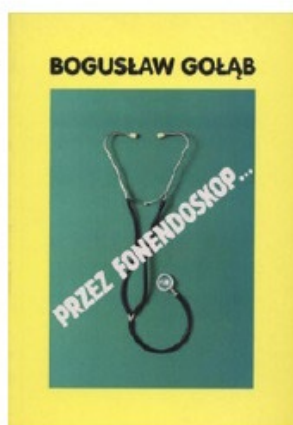
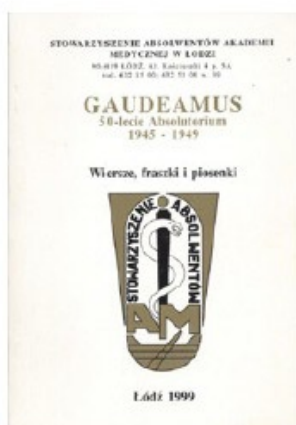
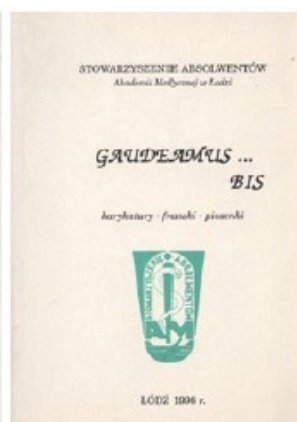
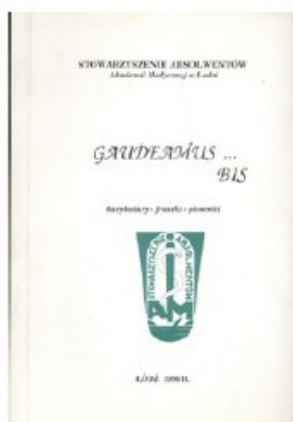
WOŹNIAK Leszek: Łodzianie w karykaturze ... Łódź: Wydaw. Wojciech Grochowalski, 1998, 105 s., ISBN 839054251X

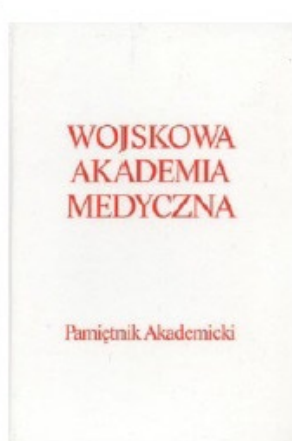
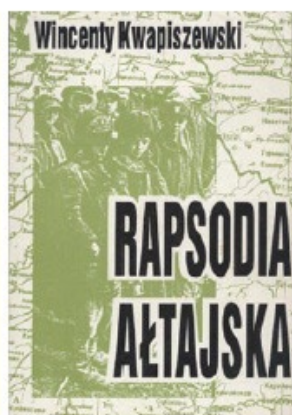
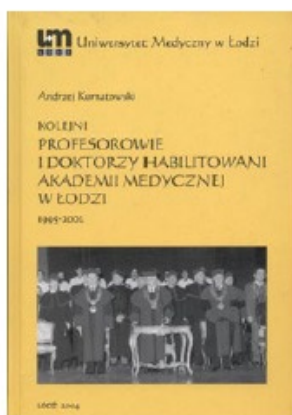
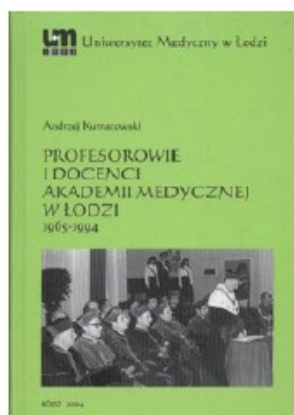
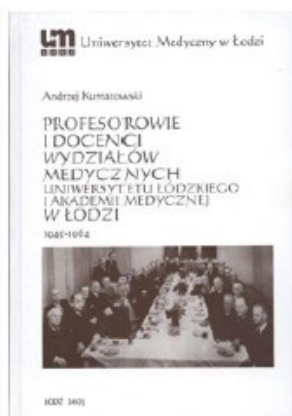
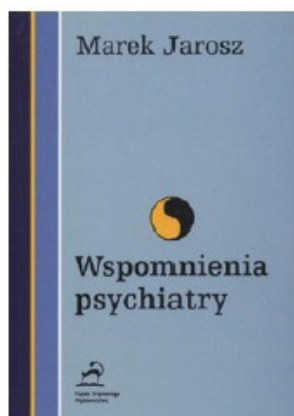
WOŹNIAK Leszek: Osobistości naszej Uczelni w karykaturze: zbiór pierwszy. Łódź: Akademia Medyczna, 1995, 155 s., ISBN 83-86677-00-7

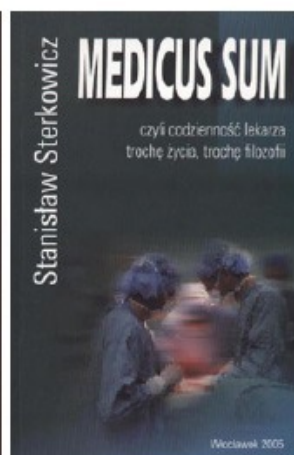
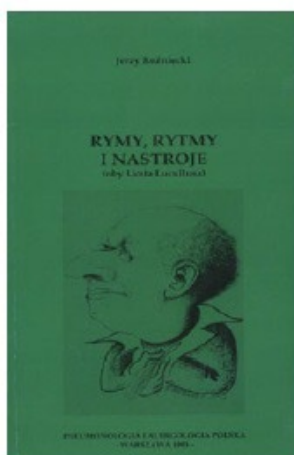
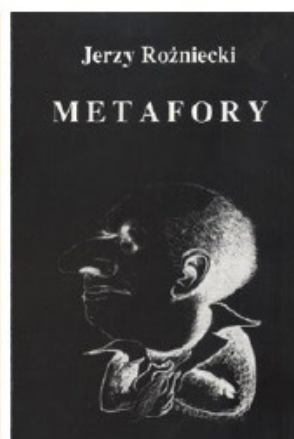
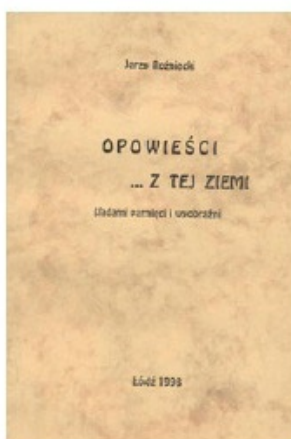
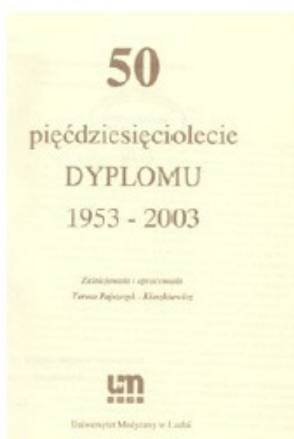
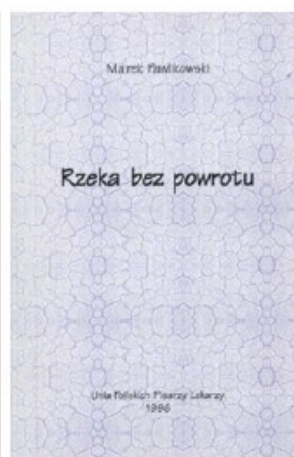
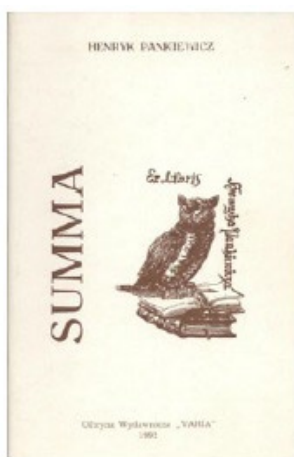
Toż: Zbiór drugi 1997, 134 s., ISBN 83-86677-00-7

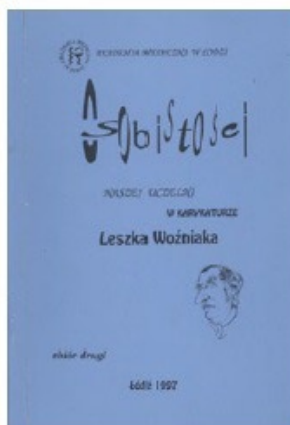
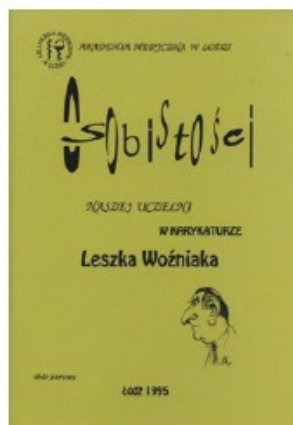
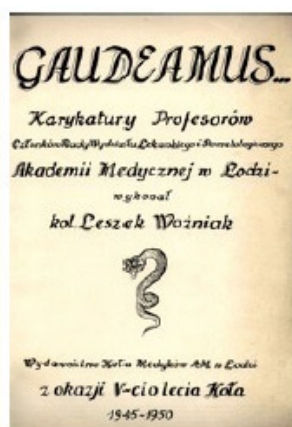
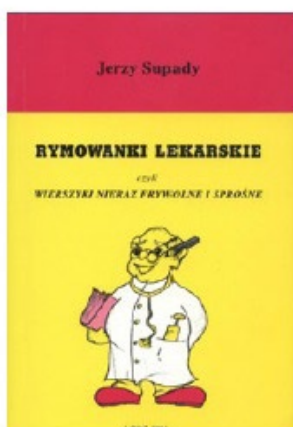
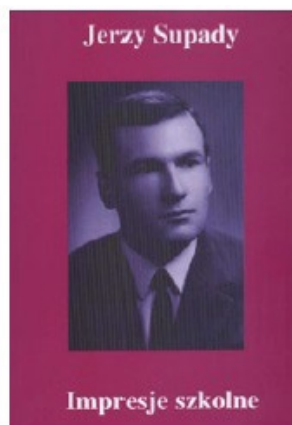
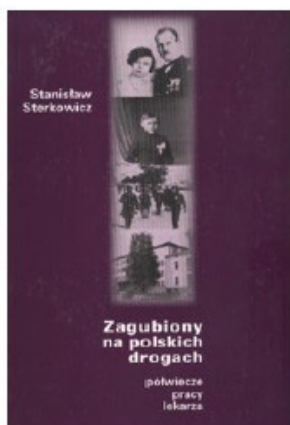
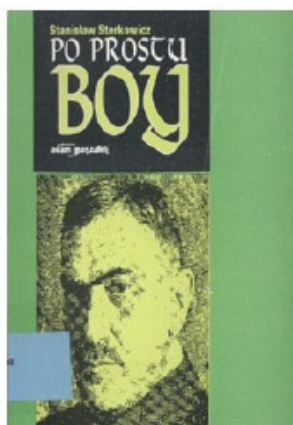
Zacząło się w Łodzi...: stomatolodzy w karykaturze Leszka Woźniaka / red. Jacek Pypeć. Łódź: Zarząd Sekcji Stomatologii Dziecięcej Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego, 2002, 109 s., ISBN 83-88529-31-5

II. Malarstwo prof. Władysława Z. Traczyka

Twórca i autoportret

Jezioro - staw w Kołatku / I/ - 1983 technika: olej, Łódź - BGUM

Zamek Ujazdowski, Warszawa - GBL

III. Lilie prof. Jerzego Bodalskiego

Poliploidalna (tetraploidalna)
forma lilii trąbkowej
3,4 metra wysokości

“Clackamas”
(pierwsza zarejestrowana odmiana
lilii orientalnejw Polsce)

“Dama Pik”

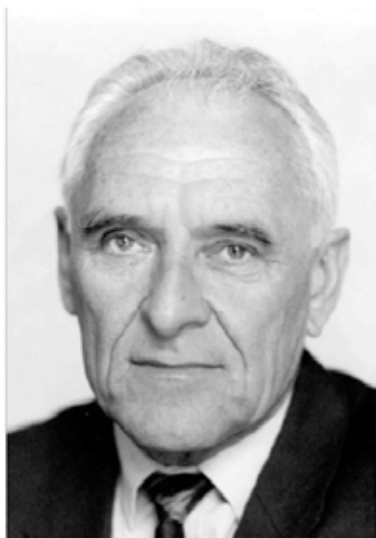

“Emi”

Lilie azjatyckie

IV. Fotografie portretowe prof. Andrzeja Kurnatowskiego

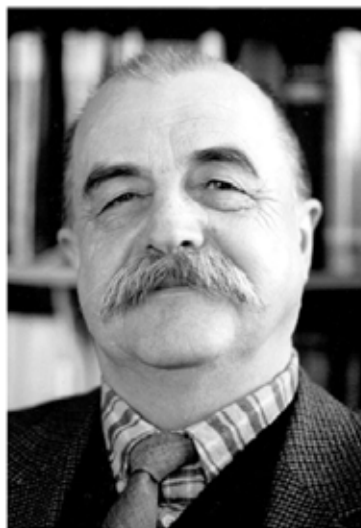
Prof. Jerzy Bodalski

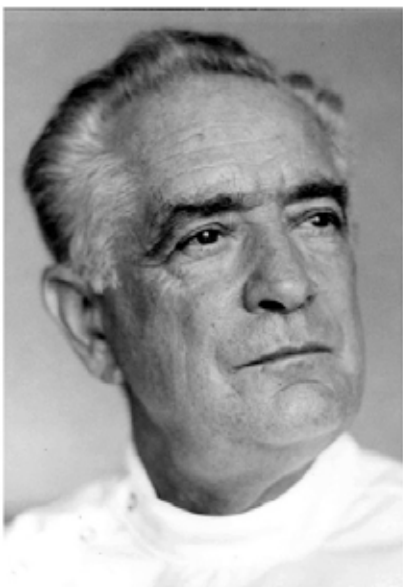
Prof. Aleksander Chmiel

Prof. Andrzej Kurnatowski

Prof. Wincenty Kwapiszewski

Prof. Bożydar Latkowski

Prof. Jerzy Rożniecki

Prof. Jerzy Supady

Prof. Władysław Zygmunt Traczyk

V. Karykatury prof. Leszka Woźniaka

Prof. Barbara Kostka

Prof. Julia Kruk-Jeromin

Prof. Alicja Kurnatowska

Prof. Lilla Lachowicz

Prof. Teresa Pajszczyk-Kieszkiewicz

Prof. Halina Pawlicka

Prof. Grażyna Śmiech-Słomkowska

Prof. Jolanta Rabe-Jabłońska

Prof. Ryszard Glinka

Prof. Janusz Greger

Prof. Kazimierz Jędrzejewski

Prof. Michał Karasek

Płk dr Roman Nowakowski

Prof. Leszek Woźniak

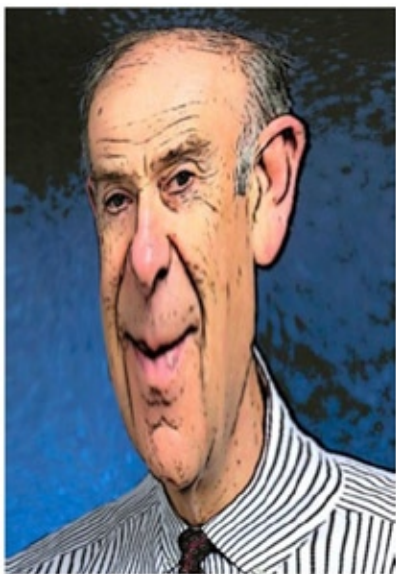

Prof. Andrzej Żebrowski

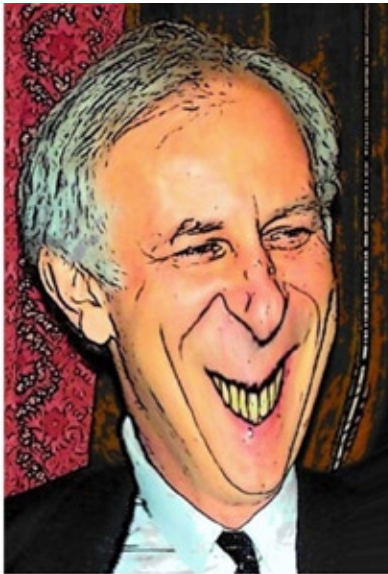

Dr Ryszard Żmuda

VI. Karykatury prof. Michała Karaska

Prof. Andrzej Bartke

Prof. Jan Brzeziński

Prof. Witold Chrzanowski

Prof. Kazimierz Jędrzejewski

Prof. Michał Karasek

Prof. Paweł Piotr Liberski

Prof. Stanisław Sporny

Dr Ryszard Żmuda

VII. Fotografie prof. Juliana Linieckiego

Zabytkowe domy Engadyny

WIDOK NA WSPINAJĄCĄ SIĘ CALIFORNIA STREET I

WIDOK Z LOMBARD STREET NA TELEGRAPH HILL

WSCHÓD SŁOŃCA NA CALIFORNIA STREET,
W TLE BAY BRIDGE

Migawki z San Francisco

Florencja

Cingue Terre

Gaudi z bliska

Miasta Róży

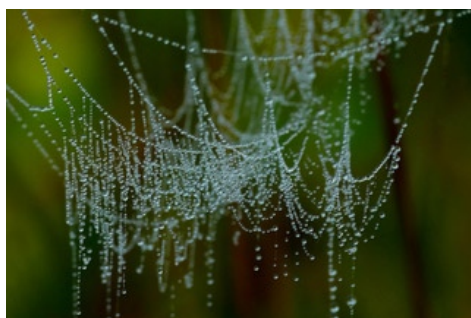
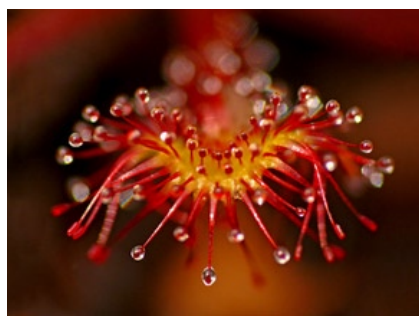
VIII. Fotografie prof. Aleksandra Chmiela

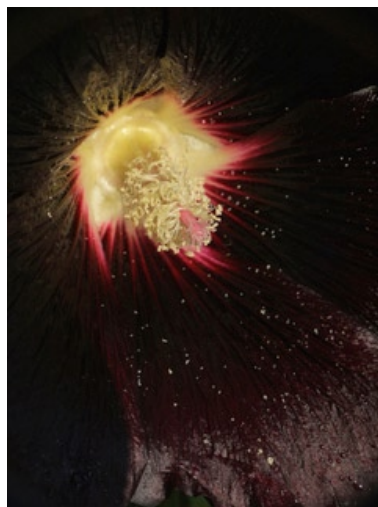
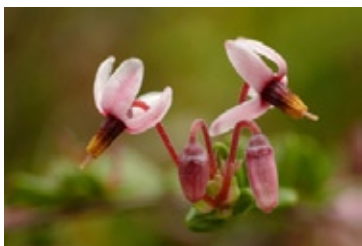
Autor przed wyprawą na fotograficzne łowy

Rośliny i nie tylko

W świecie rosy i rosiczki

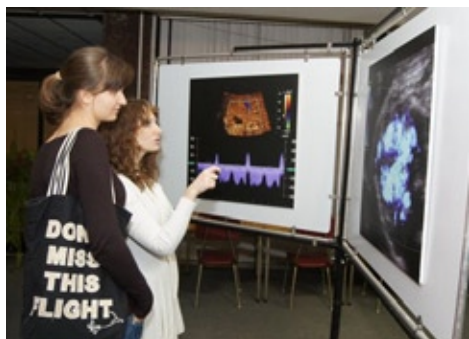

Uroda roślin leczniczych

Małe – na sześciu i ośmiu nogach

IX. Fotogramy prof. Marii Respondek-Liberskiej

Echo serca